

Quisling

Historikeren Hans Fredrik Dahl har høstet heder for sine mektige biografier om Vidkun Quisling, nordmannen som under den annen verdenskrig gav verden et navn på det totale forræderi. Uten å endre den konklusjon at Quisling var en monumental forræder, har Dahl gitt nye detaljer til hans svik. Det er viktig og riktig at en ny generasjon historikere ser på «gåten Quisling» på ny.

Det kan derfor kanskje virke søkt når vi slår ned på en detalj som Hans Fredrik Dahls omtale av rettssaken mot Quisling. Han finner at den ikke var noen heder for rettsstaten, og retter skarp kritikk mot lagmannens rettsledelse.

Vi finner det galt at Hans Fredrik Dahl gir ny næring til nazistenes myte om den uverdige rettssaken mot Vidkun Quisling. Når historikeren Dahl kan finne på noe slikt, minner det paradoksalt nok om historieløshet. Det er eksperten som er så forblindet av sin egen ekspertise at han ikke innser at dette var en rettssak som foregikk i 1945, og som må måles med den tids målestokk, og ikke dagens.

Vi vil våge den påstand at rettssaken mot Quisling, målt med den tids mål, var forbillig og langt forut for sin tid. Et rettsoppgjør etter en okkupasjon med svik og forræderi kan aldri bli helt og holdent som en vanlig rettssak. Når en vanlig sak kommer for domstolen, heter det at dommerne utelukkende skal ta hensyn til det som kommer frem av bevisstoff under forhandlingenes gang. Alt annet skal de se bort ifra.

Dette er ikke mulig for et folk som har gjennomgått fem års okkupasjon, og som har vært øyenvitne til den lidelse som forræderiet påførte dem. Det fantes i 1945 ingen i vårt land som ikke hadde følt forræderiets konsekvenser på egen kropp, eller på noen i sin slekt: arrestasjoner, tortur, deportasjoner, og dødsdommer var eksekvert foran folkets øyne.

Spørsmålet måtte være om et land i det hele tatt ikke skulle kunne domme dem som hadde begått den verste av alle forbrytelser, høyforræderi til fordel for en krigførende makt som okkuperte vårt land. Kommer man først til den konklusjon at en nasjon har rett til å ta et oppgjør med sine forrædere, kan Quisling-saken i Norge snarere stå som et forbilde i verdenshistorisk format. Snart 50 år etter dommen er det ikke mulig å finne avgjørende juridiske eller faktiske feil ved rettens behandling og konklusjon.

Dette budskapet burde det ha vært avgjørende for en historiker å bringe ut.

STAVANGER — 29.10.1992

Lavere oljepriser og redusert inntjening fra raffinering- og petrokjemivirksomheten gir betydelig resultat-svikt for Statoil. Resultat etter skatt er på 2,2 milliarder kroner etter årets ni første måneder, mot 3,5 milliarder i tilsvarende periode i fjor.

VERDENS GANG

Partipolisk og økonomisk tittel og utvinningsdopolide. Linn og Verdens Gang AS Postboks 11 85 Sentrum, 0107 Oslo, tlf. 10211 40 40. Avfotografering av VGs stoff og annonser. Videreproduksjon er ikke tillatt uten tillatelse.

FARVEL: De siste av 60 000 tidligere sovjetiske krigsfanter har nå blitt sendt hjem. Den aller siste torpedobåten seg ut fra kaia i havn i 1992. 47 år sovjetisk/russisk militært nærvær over for Norge. 1500 panserkjøretøyer og 200 kampfly fortsatt i Norge.

NEI TIL EF

Nei til EF er blitt riktig rause og rå som det Nei til EFs rådmøte på lunge etter. For hva skal man eller tilhengere er stuerene nei-folk eller?

Når nei-siden begynner å lage internt husbråk og slå hverandre i hodet på denne måten, må de nederlagsdomle lederne i Europabevegelsen for en gangs skyld ha fått noe å glede seg over.

Når det begynner å bli så lavt under taket i Nei til EF at den gamle nei-kjempen Arne Haugestad og SV-toppen og nestlederen i Nei til EF, Terje Kalheim, ikke føler seg hjemme, er det et tegn på at noe alvorlig galt er fætt. Ja, til og med forfatteren og AKP-eren Edvard Hoem har fått pustevansker bak ryggen på nei-leder Kristen Nygaard.

«EØS-homser»?

De stakkars fratfalle — de som har gått inn for EØS-avtalen, men som er imot EF-medlemskap — blir omtalt på en måte som om de er spedalske i Kristen Nygaards Nei til EF. Nesten verre enn det; Nei til EF-eren, Terje Valen fra Hordaland, har satt EØS-tilhengerne i Nei til EF på linje med homofile i KrF: De må gjerne være det, bare de ikke lever ut sin legning!

Og stakkars EF-motstanderne — KrF-lederne Kjell Magne Bondevik og Kåre Gjønnnes, og stortingsrepresentant Halvard Bakke fra Ap; disse er av de mange som beklageligvis har ment at Norge trenger EØS-avtalen. Slik forsøpling av Nei til EF vil ikke den tidligere KrF-toppen Harald Synnes vite noe av. Ut med dem. De er lik i lasten, hylar Synnes ut for all verden fra det blide (?) sørland.

Motvillig vedtok imidlertid Nei til EFs rådmøte å la EØS-tilhengerne

ellers med skal brukes tallet) som ret» og EØS-avtale. Vi vet ikke over alle ting de vi vel gir ren og klinne slik at v den er, me Nygaard o få knekke i imot prøve i fanatisme te ledere p Vi føler med råd i organisasj Men det m at ledelse med å beg ter som ba nedkjemp

J I et intervju med NTB sier s minister Gro Harlem Brundt at hun ikke tror det vil være ilt å vurdere regjeringssama med SV i den kommende stortin rioden. — Selv om Ap og SV sa får flertall, vil striden om EF o dominere det politiske bildet i neste periode, sier hun. Slik k også sies at Rune Gerhardt: halv ...